

Dia de les Nacions Unides, ¿Un dia per a commemorar?

Un dia com avui fa 77 anys, les Nacions Unides van néixer oficialment, després que la majoria dels 51 Estats membres signataris ratifiquessin la Carta de l'ONU, el document fundacional de l'Organització. [1]

L'Organització de les Nacions Unides va néixer amb el principal objectiu de mantenir la pau i la seguretat internacionals, a més de protegir els drets humans i distribuir ajuda humanitària. L'ONU es pot considerar el primer intent reeixit de formar un sistema de seguretat col·lectiva i de governança global com a alternativa a la resolució de disputes internacionals a través de conflictes i de guerres.

Quant als resultats positius de l'organització destaca la seva funció de fòrum internacional, on els Estats han après a dirimir les seves diferències de manera pacífica compartint les seves preocupacions. Gràcies a l'ONU també s'ha establert un estàndard ètic comú i objectius globals, com els Objectius de Desenvolupament Sostenible que han de ser aconseguits per tots els països per a 2030. No sols això, sinó que també han implementat programes que han tret de la pobresa a milers de persones, a més d'haver empoderat a milions de dones.

Donada la seva raó de ser i els seus aspectes positius, El *Pew Research Center* [2], en la seva última

enquesta mundial quant a la perspectiva ciutadana de l'ONU, va confirmar que, en general, la majoria de països fan costat a l'organització internacional.

No obstant això, mentre que molts donen suport a l'ONU i consideren que representa un símbol d'esperança per a la unitat global, uns altres la critiquen. L'evidència es troba en una altra enquesta global duta a terme pel *Gallup Survey* [3]. En ella observem que, malgrat que la majoria d'enquestats estimen que l'ONU té un paper necessari, també consideren que està fent un mal treball en les àrees en les quals opera. La ineficàcia de l'organització es veu reflectida en el fet que el 2003 va ser l'últim any que va haver-hi un sentiment general de satisfacció quant a la labor d'actuació de l'organització. Des de llavors, l'opinió pública ha mantingut una posició de crítica sobre el treball que ha realitzat l'organització fins avui.

Molts es pregunten, a què es deu aquest creixent descontent? Quins són els motius que empenyen als ciutadans a criticar a l'organització?

Durant anys les crítiques cap a l'ONU han estat moltes i diverses. La primera crítica es basa en la falta de legitimitat del Consell de Seguretat. D'una banda, és clarament injust que encara existeixin cinc membres permanents del Consell (Rússia, la Xina, els Estats Units, el Regne Unit i França) que

poden vetar qualsevol resolució que se'ls presenti, protegint els seus interessos i els dels seus aliats. Considero que perquè hi hagi una distribució més

A més, el Consell de Seguretat actual té 10 membres no permanents triats per l'Assemblea General per un període de 2 anys. Malgrat que existeix un criteri geogràfic per a triar a aquests membres, no totes les regions estan igualment representades i no hi ha una distribució subregional equitativa. Crec fonamental augmentar el nombre de membres no permanents afegint potències que conformen el G20, que estan guanyant gran presència i poder internacional, moltes presents en el Mitjà Orient i Àsia. En definitiva, s'ha de replantejar l'estructura del Consell de Seguretat per a fer-lo més equitatiu, reformant l'estructura dels membres permanents i no permanents, i també establint un control de legalitat de les decisions del Consell quan es consideri necessari.

En segon lloc, una altra crítica cap a l'ONU es basa en la seva ineficàcia en quant prevenció de violència i conflictes internacionals, especialment en països en vies de desenvolupament. El principal motiu és la falta de recursos i els malentesos sobre el que fa possible aconseguir una pau sostinguda al país d'actuació.

La majoria dels malentesos sobre la pau en determinat conflicte sorgeixen ja que, a l'hora de decidir com actuar, es duen a terme estratègies que afavoreixen acords *top-down*. És a dir, es donen eines i recursos a les elits i partits que governen un país en conflicte perquè ho resolguin. Per contra, no es fan estratègies *bottom-up*, que significa coneixement local, deixant que la mateixa societat civil, amb determinats recursos, determini quina és la millor manera de promoure

equitativa del poder s'hauria de suprimir el dret a veto, i el sistema de membres permanents en general.

la pau en el seu propi territori. A pesar que l'ONU cada vegada prioritza més la resolució de conflictes aplicant estratègies *bottom-up*, no s'aplica en tots els casos i encara queda molt camí per recórrer.

Un exemple d'estratègia *top-down* seria quan l'ONU proclama, com en alguns casos, eleccions prematures, pensant que això alleujarà el conflicte, quan en realitat, intentar obtenir la pau a través d'eleccions polítiques abans que un país estigui llest pot portar més danys que beneficis. Un exemple clar seria el cas d'Angola, que, en 1992, una votació primerenca va provocar que es restablissin els conflictes entre el partit governant i el principal grup rebel, la qual cosa va resultar en més morts en 2 anys que en la guerra de 17 anys que suposadament havia acabat l'ONU. [4]

Les estratègies de l'ONU haurien de ser sempre *bottom-up* ja que la majoria de conflictes en països en vies de desenvolupament sorgeixen per temes com l'aigua, el bestiar, la terra, i el poder administratiu de baix nivell. L'ONU hauria de pensar i actuar amb estratègies i amb una forma molt més local, hauria de treballar per a empoderar a la societat civil i invertir en la resolució de conflictes locals. Una manera d'aconseguir això seria creant oficines o departaments especialitzats per a la pacificació *bottom-up* i reclutar a personal amb major coneixement i comprensió de contextos locals, així com l'idioma local. A més, s'ha de donar preferència als nacionals sobre els estrangers a l'hora de reclutar a gent per a una missió determinada.

En suma, potser el motiu pel qual encara continuen havent-hi conflictes internacionals és perquè durant anys l'eficàcia del manteniment de la pau s'ha centrat en la seva supervivència. És a dir, les operacions de manteniment de la pau de l'ONU es continuen duent a terme en relació amb l'absència de

violència (pau negativa) en lloc de construir societats pacífiques (pau positiva).

Finalment, no ens hem d'oblidar dels conflictes que transcendeixen totes les fronteres, com la crisi climàtica, la principal crisi que estem afrontant avui dia. Com va ser el cas dels Estats Units de Trump, hi ha països que estan amenaçant amb abandonar els acords del cim del clima de

En conclusió, són molts els errors que empenyen a un descontentament a nivell global de l'ONU i del seu funcionament actual. Incomptables conflictes internacionals són evidència que s'ha de donar un canvi en alguns aspectes de l'organització: especialment l'Orient Pròxim s'ha convertit en el focus perturbador del món quant a conflictes. Per exemple, les tragèdies a l'Afganistan, les morts diàries a l'Iran o a Iemen, o la guerra entre Israel i Palestina, entre altres. *També és important afegir els conflictes en el continent africà com Etiòpia, i la militància islamista a Àfrica, que ha provocat algunes de les batalles més feroços del món entre els Estats i els gihadistes que s'han disparat en els últims anys. Per no esmentar la més recent guerra entre Rússia i Ucraïna.*

París. Si més països seguissin la línia dels Estats Units seria catastròfic. Per això, l'ONU ha de proclamar la crisi climàtica com la màxima prioritat i unir de manera eficaç a tots els Estats a favor del clima. No sols són les reformes a favor de la sostenibilitat necessàries per al futur del nostre planeta, sinó també per al desenvolupament de les economies dels països, ja que tota la tecnologia de l'endemà anirà relacionada amb el canvi climàtic, i els països que rebutgin o no apostin per mesures sostenibles es quedaran enrere.

Per a acabar, no hem d'oblidar que, malgrat els seus errors, l'ONU és indispensable i sempre ha mantingut el seu objectiu principal, per no dir que és l'única organització del món que funciona com un fòrum planetari. No obstant això, reformes en el Consell de Seguretat, la gestió de conflictes de *top-down* a *bottom-up* i reformes a favor del clima són mesures indispensables perquè l'ONU torni a guanyar legitimitat.

Al meu entendre, malgrat que avui sigui un dia per a commemorar, com va dir António Guterres un dia com avui fa dos anys, *"No som aquí per a celebrar, sinó per a actuar"* [5]. L'ONU no pot quedar-se enrere, ha d'avançar i estar en constant canvi per a adaptar-se als nous canvis a nivell mundial.

Olivia Ehlis Roger

Estudiant de Global Communication

Management (Blanquerna- URL) i Dret (UOC)

Fonts de referència:

[1] Naciones Unidas. Día de las Naciones Unidas 24 de octubre. *“Reconstruir juntos por la paz y la prosperidad”* <https://www.un.org/es/observances/un-day>

[2] Pew Research Center (2020, 21 September) James Bell, Jacob Poushter, Moira Fagan, Nicholas Kent and J.J. Moncus. *“2. United Nations and World Health Organization receive positive rating across most countries”* <https://www.pewresearch.org/global/2020/09/21/united-nations-and-world-health-organization-receive-positive-ratings-across-most-countries/>

[3] Gallup. United Nations. <https://news.gallup.com/poll/116347/united-nations.aspx>

[4] Foreign Affairs. The Crisis of Peacekeeping. (2019, January/February) Séverine Autesserre. *“Why the UN Can't End Wars”* https://www.foreignaffairs.com/crisis-peacekeeping?utm_medium=newsletters&utm_source=fatoday&utm_content=20190209&utm_campaign=FA%20Today%20The%20Crisis%20of%20Peacekeeping&utm_term=FA%20Today%20-%20112017

[5] United Nations (2020, 21 September) *“Secretary-General's remarks at General Assembly Ceremony marking the 75th Anniversary of the United Nations”* <https://www.youtube.com/watch?v=vnEUGC3Wpfs>

Publicat per

Amb el suport de

ANUE no hace necesariamente como suyas las opiniones expresadas por sus colaboradores.